

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Oredniški in upravniki posredniki: 2657 N. Lawndale av.
Office of publication: 2657 N. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XI. Cena lista \$3.00. Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., petek, 11. oktobra (Oct. 11) 1918. Yearly subscription \$3.00 STEV.—NUMBER 239.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

NEMŠKE ARMADBE BEŽE IZ FRANCIE.

KAJZER SE JE ODPOVEDAL PRESTOLU?

Avstrijska monarhija je pričela razpadati; vlada sklicuje zborovanje za podelitev avtonomij.

KONFUZIJA V AVSTRIJI.

Rim, 10. okt. — Vojni stan javlja, da so italijanske čete v podelitvi okupirale Elbasan v Albaniji. Francoske in turške čete, ki prodirajo severozahodno od Skoplja, se bližajo črnogorski meji. Na vzhodnem krilu so Srbi oddaljeni še 15 milj od Niša.

Basel, 10. okt. — Wilsonova nota s tremi vprašanji je bila objavljena v Nemčiji v sredo sveder. Politične in vojaške oblasti zdaj debatirajo o teh vprašanjih. Junkerska "Koelnische Zeitung" piše, da bi morali le militaristični razlogi prisiliti Nemčijo, da sprejme Wilsonove zahteve.

Curth, 10. okt. — V Nemčiji vlada finančna panika. Kajitalisti so vrgli ogromno število delnic na trg, toda nihče jih ne mara kupiti. Velika kriza prihaja.

Bern, 10. okt. — Iz Budapešte poročajo, da so pričeli nekateri ogrski politični voditelji agitirati za popolno ločitev Ogrske od Avstrije. Če bi to poročilo o pravih, ne redno poslovanje nove češkoslovske države. Enake priprave so v tiru v jugoslovanskih deželah.

Stockholm, 10. okt. — Tukaj se je raznesla nepotrjena vest, da se je kaiser Viljem odpovedal prestolu.

London, 10. okt. — Iz Švedske neprestano poročajo, da se je kaiser odpovedal. Dalje javljajo o velikih nemirih v Berlinu in drugih nemških mestih.

Washington, 10. okt. — Vlada uradniki so prejeli vest iz švedskih virov, da je kaiserjeva vlada padla. Uradniki ne verujejo v to poročilo, dasiravno jih ne bi prav nič presenetilo, ako bi bilo resnično. Tukaj vlada trdno prepričanje, da pade dinastija Hohenzolernov predno bo sklenjen mir.

London, 10. okt. — "Exchange Telegraph" je dobil poročilo, da je na Dunaju sklican skupni avstro-ogrski ministrijski kongres za sklepanje o narodnih avtonomijah v mejah monarhije. Avstrija hiti s tem načrtom, da lahko še pred premirjem pokaže, da so avstro-ogrski narodi "osvobodjeni" v smislu Wilsonovih mirovnih načel. Češki poslanci so bili včeraj povabljeni k izredno važni seji.

Dunajski poročevalci berlinskega "Tageblatt" javlja, da bo avstrijska vlada še te dni proglasila Hrvaško, Slavonijo, Bosno, Hercegovino in Dalmacijo za skupno avtonomno jugoslovansko državo. Ogrska se protivi temu koraku in izjavlja, da ne pošlje svojih zastopnikov na Dunaj.

Nemški listi odprto pišejo, da je avstro-ogrski monarhija pričela razpadati. Nemške stranke so imele pred kratkim zborovanje, na katerem so se izrekle za neodvisno nemško državo v Avstriji. V Varšavi se pripravlja proklamacija združene Poljske.

Kodanj, 10. okt. — Telegrami z Dunaja in Budapešte javljajo, da prevladuje absolutna politična konfuzija v Avstriji in na Ogrskem.

Kancelar odgovori v soboto.

Kodanj, 10. okt. — Po brzojavki iz Berlina bo nemški kancelar (Dalje na 3. str., 1. kol.)

ODPRAVA "AVSTRIJSKE" NARODNOSTI V AMERIKI.

Z resolucijami ne bodo popravili napake, temveč s podukom med Jugoslovani.

KDO SO NAVADNO "AVSTRIJCI"?

Odbor, v katerem so zastopali Slovenci, Hrvati in Srbi iz So. Chicago, je sprejel resolucijo informacijskega značaja, ki je namenjena industrijalnim krogom v takozvanem calumetskem distriktu (So. Chicago in okolice). Namen resolucije je seznaniti razna tovariška vodstva o Jugoslovanih, katere že vedno poznajo v industrijskih krogih kot "Avstrijce".

Resolucija se glasi: "Ker je vlada Združenih držav priznala pravične aspiracije in izrazila odkritosrečne simpatije napram jugoslovanskemu gibanju za svobodo in neodvisnost, ki stremi po razdejnanju nemške pomočnice Avstro-Ogrske in po osvoboditvi njenih zatiranih narodnosti in na ta način približuje konec vojne s popolno zmago ameriških in zavezniških armad;

ker je ime "Avstrija" samo geografičnega pomena in ne reprezentira nobene narodnosti ali narodnostne skupine in je večina njenih narodnosti nasproti njeni nadaljnji eksistenci, ki bi pomenila njihovo gotovo uničenje;

ker velika večina delodajalcev v Združenih državah še vedno naziva jugoslovanske izseljenice "Avstrijce" in s tem pomagajo avstrijski in nemški propagandi in razširja nelojalnost, kar je nasprotno pravilnemu razumevanju besede in daje ugodnosti sovražniku;

ker se Jugoslovani bore kot prostovoljci v vrstah zavezniških armad in ker dezertirajo iz avstrijske armade, da s tem dobe priložnost v borbo proti avstro-ogrski zatiralki,

zato je sklenjeno, da Jugoslovani v Združenih državah energično protestirajo proti nepravilni in napačni praksi v krajih, kjer so vpisani in v javnosti, ker se jih naziva in klasificira za Avstrijce.

Nadalje oni žele, da se v bodočnosti naziva Jugoslovane (Slovence, Hrvate, Srbe) z njihovim opravičenim narodnim imenom: Jugoslovani.

Nadalje je sklenjeno, da se kopija te resolucije pošlje ameriški vladi potom Odbora za javne informacije s posredovanjem Jugoslovanskega biroja v Washingtonu in ravno tako tudi vodstvom lokalnih industrijskih podjetij.

Popolnoma pametno je, da se dopoveduje Amerikancem, da avstrijske narodnosti ni in se jih seznanja z resničnim narodnostnim stanjem v 2-danji dvojni monarhiji. Ako so oni zakrivali, da se imenuje jugoslovanske izseljenice v tej deželi skoro vsespovod za Avstrijce, potem bi grajo seveda zaslužili. Resolucija, katero je sprejela južnočeška jugoslovanska skupina, graja ameriške delodajalce, ker imajo v sistematični praksi nazivanje jugoslovanskih delavcev za Avstrijce. Greh tega nerazumevanja avstrijskega narodnostnega sistema pa ne leži toliko na vodstvih ameriških industrij kakor na ameriških Jugoslovanih samih, ker so vsespovod, kjer se jih je vprašalo po njihovi narodnosti, odgovorjali, da so Avstrijci. Kadar je Američan slišal skupino Jugoslovancev, ki se je po-

(Dalje na 3. str., 2. kol.)

INFLUENZA SE ŠIRI V DRŽAVI ILLINOIS.

Nova bolezen se hitro razširja. V Chicagu je dnevno des tisoč novih slučajev in čez sto mrtvih.

INFLUENZA V INDIANI.

Chicago, Ill. — Influenza se je pričela širiti in prijavljenih je toliko novih bolnikov, da je zdravstveni komisar dr. Robertson apeliral skozi časopise, naj lastniki in ravnatelji plesnih dvoran zaprosijo in tako preprečijo razširjanje bolezni.

V sredo je bilo prijavljenih 1,421 novih bolnikov na influenco, na pljučenici pa 342. Na influenco jih je umrlo 72, pet in petdeset pa na pljučenici.

Indianapolis, Ind. — V to mesto se je pritepla "kuga," ki ji pravijo influenza. Za njo je obolelo že več oseb in pri nekaterih ljudeh se je razvila v pljučenico.

Influenza ni ostala v Indianapolisu, ampak se je razširila tudi v druga mesta v Indiani. Zdravstveni mestni odbor v Andersonu, je odredil, da so prepovedani vsi shodi in so zaprte javne in farne šole. Zaprta so tudi gledališča.

V Vincennesu so zaprta vsa gledališča, dasiravno se influenza še ni pojavila v njem.

V New Albanyju je obolelo na influenco nad tisoč oseb, v Danvilleju je vlada zaprla cerkve, šole in gledališča. Bolezen ni razširjena v tem mestu.

POŠTNA ZVEZA Z AVTOMOBILI ODPETA.

Pittsburgh, Pa. — Prvi avtomobil je odpeljal tri tone tovorne pošte, ki bo razdeljena v mestih in vseh ob Lineolnovi cesti, med Pittsburghom in McConnellsburgom, Pa. Naobratno so pa iz McConnellsburga proti Pittsburghu odpeljali trije avtomobili tovorne pošte.

V prihodnjem tednu odpeljuje avtomobili tovorno pošto iz Pittsburgha v zapadne pennsylvanske in vzhodne ohijske okraje. Tako se bo tovorna pošta kmalu razvila v vsa mesta in vasi, ki imajo slabo železniško zvezo.

VLADA DOLOČI CENE IN MODO ZA ČEVLJE.

Washington, D. C. — Vlada je določila cene in modo za čevlje, ki jih bodo kupovali ljudje prihodnje poletje. Čevlji bodo stali od treh do dvanajst dolarjev.

Določena moda je seveda v nesoglasju s prejšnjimi modami. Čevlji bodo bele, rde in temno rjavave barve. Pete na ženskih čevljih bodo merile največ dva palca in eno osminsko palca.

Trgovcem priporočajo, da prodajo čevlje stare mode, preden pride nova na trg.

CENA ZA TISKOVNI PAPIR \$3.50.

New York, N. Y. — Sodniki zveznega okrožnega sodišča, ki so prevzeli vlogo razsodnikov med tovarnarji in zvezno obščno komisijo v sporu zavoljo cene tiskovnega papirja, so razsodili, da stane sto funtov tiskovnega papirja \$3.50, če je naročen železniški voz papirja. Cena je veljavna pri tovarni.

VREME.

Chicago in okolice: V petek nestalno, toda gorko. Južni vetrovi. Povprečna temperatura okrog 60. Solnce izhaja ob 6:57, zahaja ob 6:17.

NEMČIJA V VELIKIH ŠKRIPIH; PRIZNATI MORA PORAZ.

V Washingtonu pravijo, da je položaj zelo ugoden za Ameriko in zaveznike.

AVSTRIJA IN TURČIJA NA ROBU PROPADA.

Washington, D. C. — Nemčija nima izbire in tudi ne more več igrati diplomatskih potez. Priznati mora, da je poražena in se podati na podlagi zavezniških pogojev, ali pa izreči, da ne išče mira iz poštenih namenov. Tak je sedaj položaj in mogotei v Berlinu ne morejo iskati izgovorov, s katerimi bi se prali kot miroljubni ljudje. Ali priznajo Wilsonove mirovne pogoje odkrito in brez vsakih ovinov, ali pa izrečejo, da je bila mirovna ponudba navadna diplomatska poteza, s katero so hoteli uparhati Združene drž. in zavezniške za sadove njih zmage. Pred to alternativo so sedaj pruski junckerji in militaristi.

Tako sodijo o položaju tudi v washingtonskih uradnih krogih, kajti predsednikova vprašanja bodo morali iz Berlina odgovoriti določno in brez zavijanj. Tukaj malo kdo pričakuje zadovoljiv odgovor, toda v splošnem prevladuje prepričanje, da dan ni več daleč, ko se bodo morali podati nemški avtokratje.

O položaju v Avstriji in Turčiji sodijo, da je tak, da kmalu pustita kaiserja na cedilu in se podata, da rešita zase, kolikor je mogoče. Če se to zgodi, je Nemčija prepričana milosti Združenih držav in zavezničkov.

Če Nemčiji odgovori nepovoljno in se zaveznički odločijo za nadaljevanje vojne, tedaj se Avstrija in Turčija najbrž podata. Tako sodijo v tukajšnjih diplomatskih krogih. Kakor hitro se to zgodi, ostane Nemčija osamljena.

Brzojavke, ki prihajajo iz Berna, Švica, povedo, da so na Dunaju čakali še z večjo nestrpnostjo na Wilsonov odgovor kot v Berlinu. Časniki so v ponedeljek brez cenzorjevega dovoljenja poročali, da je premirje dovoljeno.

"Frankfurter Zeitung" z dne 7. oktobra priznava, da se je položaj v Avstriji razvil tako daleč, da je nevarno, in da je veliko vprašanje, če habsburška monarhija še obstane. Poročila govore, da bodo mogotei na Dunaju mogoče skušali rešiti črnožolto monarhijo s preobnavljanjem na ta način, da dobe slovanski narodi večino, ki jim gre.

Taka napetost obstoji tudi v Nemčiji in nemški časniki tolažijo ljudstvo, četudi bo nota centralnih sil nepovoljno sprejeta na Angliškem in v Franciji. "Vossische Zeitung" miri ljudstvo na ta način, da zavzema predsednik Wilson med zaveznički neodvisno mesto.

Ko odhajajo te vrstice v tisk, še ni došlo poročilo iz Berlina, da je bila predsednikova nota izročena nemškemu kancelarju, dasiravno sodijo, da je že v njegovih rokah.

DAN SVOBODE V SOBOTO.

Chicago, Ill. — Dan svobode bo v Chicagu praznovan v soboto na slavnosten način. Priredili bodo velik pohod po notranjem mestu, katerega se udeležijo pomorščaki in vojski. Pomorščakov bo 5,000, ki jih bo vodil kapitan Moffet, zapovednik velikejezerske postaje. Na čelu povorke bosta korakala bivši predsednik Taft in governor Lovden.

ZAVEZNIKI PRODRLI 15 MILJ SKOZI RAZBITO NEMŠKO FRONTO; 30 SOVRAŽNIH DIVIZIJ UNIČENIH.

London, 10. okt. — Angleška kavalerija je dosegla Le Cateau. Američani in Angleži so že prodrli 15 milj od stare črte. Vsa nemška fronta od Remsa proti severu (okrog 200 milj) se ruši in pada in nemške armade beže iz Francije.

Amsterdam, 10. okt. — "Les Nouvelles" poroča, da je v belgijskem mestu Brugesu izbruhnila revolta civilnega prebivalstva proti Nemcem.

London, 10. okt. — Vojni stan javlja danes, da so angleške in ameriške čete dosegle točko dve milj od Le Cateaua. To smati, da so zaveznički vrgli Nemce nazaj dvanajst milj od Cambraja v dveh dneh. Le Cateau je 14 milj od Cambraja. Prodiranje zavezničkov se je nadaljevalo vso noč med sredo in četrtkom na vsi črti vzhodno od Cambraja in St. Quentin. Sovražnik se umice v največjem neredu na široki fronti. Vzhodno od Lensa so Kanadčani okupirali Sallaumines in Noyelles.

Iz angleške armade v Franciji, 10. okt. — Britiške in ameriške čete, ki so udarile v torek zjutraj na 20 milj dolgi črti okraj Cambraja in St. Quentin, so prodrle v zadnjih dveh dneh dvanajst milj in okupirale čez štirideset vasi in mest. Kavalerija prodira na čelu in za njo marširajo infanteristi kakor v slavnostnem pohodu od mesta do mesta in od vasi do vasi in najmanjšega znamenja ni, da bi se to zmagovalno korakanje ustavilo. Hindenburgove čete ni več. Američani so vzeli železniško središče Bohain in ga pustili za seboj in Angleži so po zadnjih vesteh dosegli Caubry in Boulogne; ki sta v bližini drugega železniškega središča Le Cateau. Avijatiki poročajo, da je videti goste kolone nemških čet, ki so na divjem begu proti Nemčiji. Na fronti kroji govorica, da je izvojevana odločilna bitka.

Američani in Angleži so zdrobili in deloma pogladi v beg okrog 30 divizij nemške armade pod vodstvom generalov von Marwitz in von Hutierja; okrog 300,000 Nemcev je tepenih in zapodenih v beg. Število vjetnikov je bilo sinoči 13,000 in danes je še gotovo čez 20,000. Nemci med begom poiskajo mesta in vasi, toda ostavljati morajo ogromen plen v topovih in raznem materijalu.

Z ameriško armado severozahodno od Verduna, 10. okt. — Ameriška zračna flota, sestojeca iz 350 eroplanov, je danes vrgla 32 ton bomb na nemško vojaško taborišče med Wavrillom in Danvillersom 12 milj severno od Verduna. 12 nemških eroplanov je padlo.

Nemški štab priznava veliki poraz.

Berlin čez London, 10. okt. — Nemški vojni stan je sinoči javil: "Angleške, ameriške in francoske čete so prodrle skozi nemško črto južnozahodno od Cambraja in dosegle so črto Wallincourt-Elincourt in oddam zapadno proti Bohainu in Fresnoy-le-Grandu."

(To je prvo uradno poročilo iz Berlina, v katerem priznava vojni stan, da so zaveznički prodrli skozi nemško fronto).

Pariz, 10. okt. — Vojni stan poroča, da se Nemci splošno umikajo severno in južno od St. Quentin. Francoske čete so vzele Mezieres-Sur-Oise, važno železniško križišče, in vjele so 2000 mož. Na fronti ob Aisni prodirajo Francozi dalje na vsi črti.

Splošni beg sovražnika.

London, 10. okt. — Zaveznički so izvajali največjo zmago, ki je morda odločilna. Središče nemške zapadne fronte je razbito in odprto in skozi odprtino derejo zavezniške čete v velikem navalu. Sovražnik danes beži v največjem neredu na 35 milj dolgi fronti. Vojaki kritiki so mnenja, da bodo Nemci na splošnem begu iz Francije in Belgije še predno bo mogel nemški kancelar odgovoriti na tri Wilsonova vprašanja.

V dveh dneh so Angleži in Američani vjele 21,000 mož in vplenili več kakor 300 topov.

Ludendorff ne more ustaviti svojih premaganih čet, dokler ne do-

sežejo v večini drugo stran reke Oise. Ampak obenem mora naglo umakniti vse svoje armade na desnem krilu od reke Scarpe do morja in na levem krilu od Oise do Laona, če tega ne stori še danes ali jutri, tedaj se mu zgodi, kar je skušal on narediti zaveznikom v spomladanski ofenzivi — njegove armade na južnem delu fronte bodo odrezane od armad na severnem delu.

Prihodnja nemška obrambna fronta bo menda ob reki Masi nedaleč od nemške meje, kjer se nahajajo mnoge trdnjave. Do tam imajo Nemci še 27 do 50 milj daljave. Koliko nemških čet pride na novo fronto, pa zavisi od sedanjega velikega manevra zavezničkov.

Američani razbili nemško fronto nad Verdunom.

Z ameriško armado ob Masi, 10. okt. — Ameriške čete so večraj zasedle strategične hribe na severnem robu gozda Argonne in južno od Marzen in so se združile s Francozi, ki prodirajo proti Grandpru. 2000 Nemcev je bilo vjetih. Francoske čete so vzele Semur, Lamean in Grand Ham na levem krilu ameriške fronte.

Z ameriško armado v Sampaniji, 10. okt. — Ameriška armada je razbila nemško "kriehilsko" črto na širokem pasu, v čigar središču je Mamelle. Posledica te velike zmage je, da so se Nemci umaknili iz giza Argonne do pozicije južno od Grandpru, kjer se menda mislijo ustaviti.

Američani so izvršili splošni napad po 19urnem bombardiranju sovražnih zakopov in nebrojnih gnezd s strojnimi puškami. Nemška obramba v pokolišu Mamella je bila osredotočena na hrib, ki je bil silno utrjen, toda ameriški topniški ogenj je tako (Dalje na 3. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Sept. 30-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevno potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

GOODBYE KAJZER IN KAJZERIZEM.

Bil je usodepoln moment, ko je kajzer zaprosil premirje. Njegova najmočnejša fronta, katero je gradil štiri leta z jeklom in cementom, se je tresla in pokala na vseh koncih in krajih; macedonska fronta se je podrla pod enim udarcem kakor se zruši hišica iz žveplenk in Bolgarska se je podala brezpogojno; mogogna turška armada pod nemškim vodstvom je bila razbita in zmehkana kakor pohojeno mravljišče in šla je Palestina in šla je Sirija. Bil je grozeč moment, ko je planil kajzer in naznanil vsemu svetu, da želi mir.

Amerika ve in vsemu zunanemu svetu je znano, da je Nemčija kotel, v katerem kipi pod pokrovom cenzure; in če je Nemčija tak kotel, je Avstrija sod smodnika, katerega je treba le majhne iskricke... Najbolj pa ve kajzer s svojo kronano žlahto, kaj grozi njegovemu tronu doma in kaj grozi razpokanemu tronu Habsburžanov; zunanji svet ne vidi vsega, kaj se godi v oblegani Nemčiji in Avstriji, vidijo pa nemški vladarji. Bil je torej obupljiv moment, ko je Viljem zavpil: "Kamerad!"

Wilsonov odgovor, zahtevajoč, da nemški kancelar govori jasno in brez fraz, kaj hoče in kdo mu je dal oblast govoriti, je prišel v drugem usodepolnem momentu.

Silna nemška fronta v Franciji, o kateri so bili pruski militaristi sveto prepričani, da je nepremagljiva, je raztrgana, razbita in skozi dvajset milj široko vrzel se razliva angleške in ameriške čete kakor povodenj čez odprto polje na drugo stran razbite sovražne fronte. Katastrofa je tukaj. Zgoditi bi se moral čudež, da obvaruje kajzerjeve čete. Nemci se morajo hitro umakniti — kam? Morda imajo še kakšno obrambno črto nedaleč od svoje meje; nekaj se govori, da so pripravili fronto ob reki Masi, in če so tudi pripravili in ako se umaknejo v najkrajšem času, ki je sploh mogoč, je še veliko vprašanje, koliko nemških čet uide katastrofi in koliko jih pride na novo fronto sposobnih za boj.

In v tem velikem trenutku, ko pada v kosce "nepremagljiva" pruska militaristična mašina, je zagrmel glas iz Amerike:

"Kdo ste vi, ki prosite za premirje? V čigavem imenu govorite? Ali govorite v imenu nemškega ljudstva ali v imenu krvoločnega kajzerskega režima, ki je pred štirimi leti zapalil požar vojne?"

Wilsonov odgovor je zapel smrtno pesem kajzerjevemu režimu.

Nemčija ima lahko premirje, ki ga je potrebna kakor potnik v puščavi vode, toda njene armade morajo biti prej onkraj nemške meje na zapadu, vzhodu, jugu in jugovzhodu. Nemško ljudstvo ima lahko vsak čas mir, po katerem toliko hrepeni, ali cena za mir je grob kajzerizma in militarizma.

Amerika ve kakor ve ves svet, da kancelar Maks Badenski zastopa kajzerja in njegov sistem, in dalje ve, da je čez noč došli "parlamentarizem" v Berlinu navadni humbug, ali ona hoče, da pride Maks na dan iz luknje in prizna to pred vsem svetom. Če prizna, tedaj ne bo več govora z njim in spregovoriti mora nemško ljudstvo, ako res hoče mir; če ne prizna, bo s tem priznal, da se laže — in s hinavci in sleparji zopet ne bo govora.

Kajzerska Nemčija je obsojena na smrt in zdaj se vrši eksekucija. Obsojena je bila že pred štirimi leti, ko je kajzerizem zapustil gorko gnezdo v svojih palačah in se odpravil na svetovni roparski pohod. Požar, ki ga je zanetil, je res obližnil ves svet, toda v njem zgori tudi kajzerizem sam. Iz pogorišča pa vstane nov svet in iz morja prelite krvi se porodi novo življenje, nov sistem, v katerem ne bo več kajzerjev.

Smrt kajzerizmu! Smrt božanskemu pravu vladarjev! Smrt militarizmu in vsakemu tiranstvu!

DOPISI.

Iz zakopov nekje v Franciji.

(Pregledamo od armadnega cenzorja.)

Iz dnevnika Prosveta izprevidim, da se ideja Slovenskega republikanskega združenja zelo hitro širi širi med ameriški Slovenci. Le tako naprej, da se čim prej izpolni želja slovenskega naroda po ločitvi od avstro-ugrske monarhije in njenega sedanjega vladarja Karla, kajzerjevega hlapca. Kot vidim, imate še vedno opraviti z nasprotno SNZ. Mogoče so v nji taki ljudje, ki žele samo sebi dobro. Morda imajo že obljubljene službe v kraljevini, zato jim je vseeno, če pride narod magari iz dežja pod kap. Slov. rep. združenje naj kar nadaljuje s svojimi delom, kajti za vstrajnostjo boste dosegli lepe uspehe in narod vam bo pozneje hvaležen. Pristalem Slov. nar. zveze pa želim, da čim prej spoznajo svojo zmotu, v katero so jih zavedli ljudje kot so Trošt, Pire in drugi, ki še vedno verujejo v odrešenje krfske deklaracije in v njeno 13. točko. Čemu ne bi mogli imeti v tem oziru nekoliko zglede pri naših bratskih Čehih? Slovenci, strnite vaše sile v močno organizacijo za program SRZ, ki naj bo vaš skupen program, da ne bo vaš glas vpijočega v puščavi. Ako bomo veliki, tedaj bodo slišali naš kile po osvobojenju našega naroda tudi drugi narodi, ki se bodo seznanili z zahtavo po jugoslovanski federativni republiki poznali bodo, da naš narod ni ljubinec monarhij, kot bi ga radi nekateri prikazali, temveč, da razume pojem demokracije.

Včasih hse čital, da z eroplanov mečejo časopise in letake v nemškem jeziku med nemško vojsko iz katerih se lahko ponči o resnični situaciji. Ako bi vedel, da so na nasprotni strani Slovenci, ali Slovani, tedaj bi bilo umestno, da bi se mednje metalo z eroplanov izjavo Slov. rep. združenja in slov. ameriške časopise. To bi bilo zelo priporočljivo na italijanski fronti, kajti to bi bil dober način, da se jih seznanijo z resnico. Videli bi, zakaj se bore ameriški Slovenci, poleg tega pa bi še bolj spoznali, koliko so vredne Karlove in kajzerjeve obljube. Spoznali bi, da se ameriška armada bori za njihovo osvobojenje, kakor tudi za osvobojenje vseh tistih narodov, nad katerimi drži svojo pest avtokracija. Na ta način bi jih privedli tako daleč, da bi bili pripravljeni obrniti orožje proti tiranski Avstriji, za katero se morajo boriti že štiri leta samozato, da bodo lahko še nadalje živeli pod njeno suženjsko vladno. Nekeč bodo morali spoznati, da so golo orodje avstrijske in nemške avtokratične mašine, ako ne že sedaj med vojno, po vojni gotovo. Tedaj pa bi imela demokracija v njih najboljših prijateljev. Toda, če se bo vojna še nadaljevala, se lahko prav kmalo zgodi, da se bodo dvignili revolucionarni duhovi v Avstriji in pomedli z njenim sistemom in njeno vladno. Avtokraciji bidejo zadnje ure, na obzorju pa vstaja zarja osvobodjenja človečanstva.

Ludvik Ogrinz,
Co. A. 15th M. G. Bn. American
Ex. Forces, A. P. O. 745.

Chicago, Ill. — Predsednik Wilson je proglasil soboto 12. oktobra za narodni praznik svobode, ki bo služil v prvi vrsti za kampanjo odbor za kampanjo vojnega posojila. Četrtga vojnega posojila. Čikaški odbor za kampanjo vojnega posojila bo tega dne aranžiral veliko paradno, pri kateri želi sodelovanja vseh, v Chicagi živčih narodnosti. Zastopniki slovenskih organizacij so imeli zategadelj sejo dne 7. oktobra, na kateri so sklenili, da se je udeležiti korporativno z zastavi. Zbirališče slovenskega občinstva bo na W. Van Buren in Canal cesti (tostran kanala) med 12. in 12.30 popoldne. Točno ob 1. odkorakamo do Michigan Ave., kjer se bomo pridružili glavni paradni vrsti. Naša skupina bo pridržena XIV. diviziji parade ali "diviziji inozemcev". Društva se lahko zbirajo v dvoranah, kjer zborujejo in se potem odpeljejo ali odkorakajo na prej omenjeno zbirališče pri kolodvoru Union (Union Station).

Tiste Slovenke, ki so nastopile v posebnih oblekah dne 15. sept., naj se zberejo na 1903 So. Racine Ave. v Hrvatske sokolskem domu (to je tam, kjer zadnjič). Ker je

Slovenec v Chicagi v primeri z drugimi narodnostmi zelo malo, je potrebno, da se te parade udeleži vsakdo, če mu čas količkaj dopušča. Le na ta način nam bo mogoče spraviti skupaj toliko število naših ljudi, da bomo primerno zastopani z ozirom na število Slovencev v Chicagi. Društva bodo imela primerne napise, kakor tudi en skupen napis. Ako pa želi kakšno društvo, ki še nima napisu, istega naročiti, to lahko stori, ako ni za naročilo že prepozno.

Obvestite vaše prijatelje in znanee o tej prireditvi, kajti to je valed kratke dobe, ki jo imamo na razpolago, najboljša agitacija.

USPEHI DOSEDANJEGA DELA S. R. Z. V CLEVELANDU.

Cleveland, O. — Dasiravno je v Clevelandu največja slovenska naselbina v Združenih državah, vendar se tukajšnji dopisniki le malo oglašajo v Prosveti s poročili. Zato upam, da mi ne bo nihče štel v zlo, če se jaz oglašim s kratkim poročilom. Nič ne bom poročal takega, kar bi bilo v nesoglasju z resnico, nego samo stvari, katere vsaki čas lahko dokazem, ako bi bilo potrebno.

Kar se tiče društvenega napredka, nesreč, delavskih razmer itd., bi poročal, ampak to so vsakdanje reči in obenem nekako zastarele v naših listih, vsled tega se mi zdi neumestno poročati o njih. Dotaknil pa se bom delovanja Slovenskega republikanskega združenja med tukajšnjimi Slovenci.

To gibanje je v Clevelandu staro približno eno leto in napreduje z naglico kakor ni dosedaj napredovala še nikdar nobena slovenska organizacija. Ako vzamemo v obzir, da imamo v Clevelandu ves "generalni štab" S. R. Z., in da ljudem, ki se zbirajo v krogu njihove organizacije, ni bilo nobene sredstvo preslabo ali prenizko v boju proti nam, tedaj je naše delo naravnost ogromno.

S. R. Z. je v Clevelandu od časa ustanovitve pa do danes naredilo med našim narodom v tem mestu toliko kakor še nobena organizacija v preteklosti. Ako pogledamo kakke tri do pet let nazaj, tedaj vidimo tako spremembo naših razmer, da skoro sami sebi ne bi mogli verjeti. Če se bodo stvari v tej smeri nadaljevale, bo clevelandska naselbina v nekaj letih najnaprednejša slovenska naselbina v Združenih državah.

Okrajna organizacija SRZ v Clevelandu je imela od svojega postanka pa do danes nad tisoč pet sto dolarjev prometa. Ameriškiemu Rdečemu križu je naša organizacija skupaj prispevala štiri sto dolarjev, to je polovico prebitka vrtno veselice, ki se je vršila dne 18. avgusta t. l. Različni nasprotniki so nam stavlili na pot vsakojake zapreke, toda mi smo jih premagali in korakali naprej po poti uspehov.

Clevelandska okrajna organizacija je vršila in še vrši neumorno agitatorično delo. Razprodala in razdala je nad petsto knjižice "Krfska deklaracija in demokracija": v širjenju glasila naše organizacije "Slovenian Review" nismo bili med zadnjimi.

Eden velikih uspehov tukajšnje krajeve organizacije je, da je zbudila med slovenskim clevelandskim ženstvom zanimanje za politiko, katerega do večeraj ni bilo. Mislim, da mi bodo članice ženske organizacije SRZ, oprostile, ako malo od bližje opišem njihovo delovanje za našo stvar. Kaj samore storiti žensko, so pokazale ravno naše vrste clevelandske Slovenke.

Žensko igrav v tej vojni velikansko vlogo. Eden vodilnih angleških državnikov je izjavil, da bi bilo vojevanje angleške armade v takem obsegu, kakor ga sedaj vrši, nemogoče, ako bi z armadami na bojišču ne kooperirale ženske doma s tem, da so stopile v službo države in demokracije. Od žensktva je v veliki meri odvisna industrija, v kateri je žensktvo danes v Angliji skoro odločilen faktor. In Anglija zna ceniti to pomoč njihovega žensktva.

Slovensko žensktvo v domovini se danes nahaja v prvih vrstah v boju za demokracijo pridobitve slovenskemu narodu. Ameriško slovensko žensktvo tudi lahko stori v tem oziru velikansko delo in jaz imam trdno upanje, da bo naše žensktvo tudi storilo svojo dolžnost ne samo v Clevelandu, nego po vseh slovenskih naselbinah v Z. D. Naše rojakinje v tem mestu so

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedatelj v Chicagi, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartić, J. Oven, Matt Petrovič, Fr. Veranič.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlj, Jacob Muha, K. H. Pogledić, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrieh, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Zlogar, Louk Truger.

(Opomba. — Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sedež: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.)

RAZPIS SLUŽBE.

Eksekutiva Slovenskega republikanskega združenja išče korespondenta, ki je smoten pravilne slovenske in angleške korespondence in pisanja na pisalnem stroju. Stenograf ima prednost. Plača po dogovoru. Prošnje je poslati najkasneje do 25. oktobra t. l. na naslov: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.

razumele svojo nalogo in so se pridružile aktivnemu delu.

Ko je krajevna organizacija S. R. Z. sklenila prirediti vrtno veselico, tedaj je zavedno žensktvo stopilo na noge, da po svojih močeh pripomore do boljšega uspeha. Med drugim so to za priredbo organizirale srečolov, ki je prinesel do tristo dolarjev čistega dobička.

Ko je bila na programu manifestacija za četrto vojno posojilo, so hitro organizirale skupino in naredile okoli sto oblek, v katerih so v pohodu predstavljale ameriško zastavo. S to skupino so naredile na ameriško javnost velikanski utis in dobile so prvo priznanje izmed vseh skupin v pohodu.

Dne 2. oktobra so priredile predavanje, na katerem je nastopil E. Kristan in predaval o jugoslovanskem vprašanju.

Dne 6. oktobra so priredile vinsko trgatve v korist SRZ. To so v glavnem poteze aktivnosti, ki jih izvršuje tukajšnje slovensko žensktvo pod okriljem SRZ. In s tem je dokazalo, koliko lahko stori v našem gibanju za demokracijo z organizirano silo. Treba je le nekoliko dobre volje in poštenjivosti, da se uspešno izostanejo.

Dne 6. oktobra je sklenila javen shod clevelandska okrajna org. S. R. Z. na katerem je tudi nastopil Ebin Kristan. Predmet njegovega govora je bil: Bodoče naloge Slovenskega republikanskega združenja, ki ga je nam razložil v detajlih. Na ta shod smo povabili tudi dr. Vošnjaka, ki pa se vabilu ni odzval osebno, toda obvestil nas je brzojavno, da zelo obžaluje, ker se vsled zaposlenosti drugje ne more udeležiti tega shoda.

Ne bom omenjal podobnosti Kristanovega govora, kajti vsakdo, ki ga je že kdaj slišal, mi mora priznati, da je on umetnik v govorništvu. Omenil le stavke, ki ga je izreklet proti koncu svojega govora, "da dela, ki ga vrše člani SRZ, ni mogoče poplačati z denarjem, in da tudi ne bodo nikoli zahtevali plačila za svoje delo. Ampak kadar pride čas, ko nam treba zatisniti oči za vselej, tedaj jih bomo zatisnili v zavesti, da smo v trenutkih, ko je bil ves svet v boju za demokracijo proti avtokraciji, storili to, kar je bilo v tedanjih razmerah storiti mogoče".

Rojaki Slovenci po Združenih državah, stopite v vrste bojevnikov za svobodo. Tam, kjer se ni podružnice SRZ, jo organizirajte. Odlaganje tu ni več na mestu, kajti čas v sedanjih dobi, če se ga izgubi, je nenadomestljiv. Živimo v dobi, ki zahteva od organizacij, držav kot posameznikov velikanske napore za to svetovno burbo. Ta doba zahteva dela od nas vseh. Če bomo držali v teh tako važnih dneh roke križem, tedaj nas bo obsodila poznejša zgodovina kot izdajalce demokracije in svobode jugoslovanskih narodov. Ako ne želite te odsodbe, tedaj je za vas edini izhod, da se pridružite delu, ki ga vrši jugoslovanska in svetovna demokracija. Zato pa na delo, vsakdo po svojih močeh. Pred nami je še veliko puščave, veliko nezoranega polja. Širimo duh prave demokracije med jugoslovanskim ljudstvom v tej deželi in strnimo naše moči v propagandni za združenje jugoslovanskih narodov v demokratični federativni republiki, ki bo s svojo sveto pripomočjo do izpolnjevanja kulturnega razvijanja jugo-

slovanskih ljudstev, kateremu je sedaj vsled avtokratičnega režima pot zaprta med širše mase. Naš namen je ustvariti pogoje, da si bo ljudstvo potem lahko sam izvajalo pot k popolni socialni osvoboditvi. Zato so republikanske forme držav potrebne, kajti le te dajejo ljudstvu pravo podlago za demokracijo izpopolnjevanje.

Josip Skuk, tajnik
clev. okraj. org. S. R. Z.

St. Louis, Mo. — Tudi pri nas smo pred par meseci ustanovili podružnico S. R. Z., toda ustanovna seja ni bila obiskana tako kot bi bilo želeli. Vzrok temu je seveda bilo premalo razširjeno zanimanje za naše gibanje med tukajšnjimi Slovenci. Tudi z dosedanjimi napredkom se ne morem posebej pohvaliti. Res je, da imamo tudi tu precejšnjo število nasprotnikov, toda počasnemu napredovanju smo mnogo sami krivi, ker zanemarjamo agitacijo. Do sedaj nismo niti obdržali rednih mesečnih sej. Da se začrta našemu gibanju trdnost, pot, pozivamo člani in somišljeniki našega gibanja na sejo v soboto 12. oktobra ob 7. zvečer v navadnih prostorih na 3101 So. 7th. St. Na članstvo naše organizacije posebno apeliramo, naj se zanesljivo udeleži te seje in agitira tudi med svojimi prijatelji za udeležbo. Dobrodošel nam je vsakdo, kajti na takih zborovanjih si bistrino pojme, ki lahko vodi ljudi različnih mnenj k skupnemu delu. Na tej seji bomo morali ukrepati o več važnih stvareh.

St. Louiski Slovenci, tudi mi nismo izvzeti od dela, ki ga vrše demokracijske sile našega naroda. Zato poskrbimo, da si organiziramo močno podružnico SRZ, ki naj bo naše politično središče. Stojimo, kar mi moremo storiti, da pripomoremo našemu narodu do osvoboditve.

F. Zvanut, tajnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. C. Rawlins, Wyo. — Zdi se nam, da naše zadnje opombe niste pravilno razumeli. Glasila se je: "Političnih oglasov ne priobčujemo". To je vse, kar smo zapisali in s tem vendar ni rečeno, da zahtevamo denar naprej, kakor Vi namigujete v Vašem pismu. Mi se moramo držati sklepov in našega stališča in s tem vam v nobenem oziru ne škodujemo kakor hočete Vi prikazati. Res je, da pišemo o politiki, toda slavošpevi raznim kandidatom se vendarle razlikujejo od pisanja o politiki v tem listu.

MORMONSKI VELIKI DUHOVEN PROTI POLIGAMIJI.

Salt Lake City, Utah. — Joseph F. Smith, predsednik mormonske cerkve, je odzgovoril poligamiji pred polletno cerkveno konferenco.

Charles W. Penrose je dejal, da ni res, da so mormoni tajno udani poligamiji. Izjavil je, da je za protipostavno, in če se res katerega zasači, da je udan poligamiji, bo kaznovan od cerkvenih in svetnih oblasti.

Predsednik Smith ni bil pomagal in rekel: "Če so bili sklenjeni taki zakoni, so neveljavni pred Bogom, ker niso zakoni."

VESTI Z BOJIŠČA.

(Nadaljevanje s prve strani)

zmlati utrdbi, da je pehota z lahko naskočila hrib in vrgla Nemce na drugi strani po hribu navzdol.

Medtem prodirajo Američani na vzhodni strani Mase. Večraj so ameriške patrulje dosegle Sippry, ki se nahaja tri milje od točke, katero so Američani okupirali prejšnji dan. 200 Nemcev je bilo vjetih, samih strojnopuščkarjev. Na močvirnatih ravlini severno od Consovoja je padla obrambna črta Nemcev in Avstrijev. Sovražnik je izvršil več protinapadov zapadno od Romagna, ki so pa bili odbiti.

V južni Franciji je prostora za 30.000 ameriških ranjenecov.

Pariz, 10. okt. — 30.000 postelj je pripravljenih za ameriške ranjence v bolnišnicah južne Francije. V Nieu in drugih krajih ob Riviery so vsi hoteli in druga javna poslopja spremenjena v bolnišnice, kamor bodo vozili ameriške ranjence za zdravljenje. Vse bolnišnice so v rokah ameriških zdravnikov in ameriških bolniških postrežnic pod vodstvom majorja W. H. Browna iz Detroita.

AMERIŠKE IZGUBE.

Washington, 10. okt. — Vojni department je danes objavil 283 imen. Izgube: 45 mož ubitih v boju, 49 jih pogrešajo, 166 je težko ranjenih, 9 jih je umrlo za ranami in 9 vsled bolezni in pet jih je smrtno ponesrečilo.

V seznanju je tudi Matt Simae, Painesdale, Mich., pogrešan.

Angleži vjeli 110.000 mož od 21. avgusta.

London, 10. okt. — Maršal Haig je sinoči uradno poročal, da so čete prve, tretje in četrte angleške armade v času ofenzive od 21. avgusta vjeli 110.000 mož in vplele 1200 topov. V tem času so omenjene tri armade zdrobile široke obrambne pasove močnega utrjenih zakopanih črt, med katerimi je ves sistem Hindenburgove črte od Arrasa do St. Quentin, in prodrele so štirideset milj daleč od svoje stare fronte.

Kajzer je s mirovno ponudbo povsipeš poraz svoje armade.

London, 10. okt. — Po vestih iz Amsterdamu so nemške čete na zapadni fronti dobile novico, da je nemška vlada ponudila premirje, v torek zjutraj. Vojaki so bili prijetno in neprijetno iznenadeni — a nekaj ur pozneje je prihrumel vihar angleško-ameriške ofenzive na črto med Cambraiem in St. Quentinom.

In posledica? Častniki so povedali nemškim vojakom, da pride mir morda v par tednih. Kakšno resenje so imeli Nemci do boja, je razvidno iz dejstva, da so Američani in Angleži z lahkoto prodrli devet milj v poldrugi dan in vjeli 13.000 mož. Nemški vjetniki pravijo, da je kajzerjeva želja za premirje tudi njihova želja, in da se sploh nočejo bojevati, če je pa mir že blizu.

NEPOTRJEJENA VEST, DA SE JE KAJZER POSLOVIL

(Nadaljevanje s prve strani)

prine Badenski zopet govoril v državem zboru v soboto in pričel je se, da odgovori na Wilsonova tri vprašanja. Njegov očetljivi odgovor bo medtem odposlan v Washington.

Washington, 10. okt. — Vlada pričakuje hitrega odgovora iz Berlina. Notranji položaj v Nemčiji in Avstriji in novi katastrofalni porazi nemške armade na Francoskem bodo prisilili kajzerjevo vlado, da ne zapravlja dragocenega časa. Ameriška vlada tudi računa, da bo socialistični element v nemškem državem zboru naredil pritisk, da bi prišel Maks ne bo mogel izoginiti jasne mu odgovora na Wilsonova vprašanja.

Očijelna depeša iz Francije se glasi, da so časopisi na Dunaju zadnji ponedeljek poročali v posebnih izdajah in z dovoljenjem cenzorja, da se je Amerika izjavila za premirje na vseh frontah.

"Wilson je dal kajzerju veliko kľofuto," pravijo Francozi. Pariz, 10. okt. — Wilsonova no-

ta nemškemu kancelarju je bila objavljena večera popoldne, ko so delavci zapuščali tovarne in pisane in sli h kľoflu. Nofa je bila tiskana v vseh listih z debelimi črkami in ljudje so se kar tepli za časopise na ulicah. Vse izdaje so bile hitro razprodane in listi so morali ponevno iziti. Wilsonov odgovor ja naredil na Francoze prijeten vtis. Komentarji v listih se strinjajo v splošnem, da boljšega odgovora ne more biti.

"Journal Des Debats" piše, da je tretje Wilsonovo vprašanje sunilo Nemčijo v sree in dalo kajzerju veliko kľofuto.

Turčija na robu kapitulacije.

London, 10. okt. — Iz Carigrada čez Amsterdam javljajo, da je Turčija dobila "mirovno" vlado pod vodstvom Tefvik paše, kateri ponudi zaveznikom brezpogojni mir v prihodnjih osemindesetih urah.

JUGOSLOVANI ZA ODPRAVO "AVSTRIJSKE" NARODNOSTI.

(Nadaljevanje s prve strani)

govarjala bodisi v hrvatskem, slovenskem ali srbskem jeziku, in jo vprašal, kak jezik govore, tedaj so mu priprosto odgovorili, da avstrijskega. Tako je postala beseda "Avstrijec" in "avstrijski jezik" v splošni rabi. Za iztrebljenje "avstrijske narodnosti" v Ameriki so storili največ slovenski napredni listi. Vedno so poučevali ljudi o gorostasi razliki med Avstrijo kot državo in njenimi narodi. Apelirali so na Slovence, naj vselej, ko bodo vprašani, kaj je njihova narodnost, odgovore, da so Slovenci. Toda slovensko napredno časopisje ni bilo niti dovolj močno, niti dovolj vplivno, da bi moglo pojasniti pojme o "Avstrijcih" in jugoslovanskih narodnostih ameriški javnosti. Naši listi niso dosegli vsega naroda. Fakt pa ostane, da v tistih naselbinah kjer je imelo slovensko napredno časopisje odločilen vpliv, so poznali tudi Jugoslovane po njihovih narodnostih. Poznali so Slovence kot narod. Če niso hoteli Hrvatje sami povedati ameriški javnosti, da so Hrvatje, tedaj so to storili Slovenci. Toda slovensko napredno časopisje ni bilo v vseh naselbinah prevladajoča sila in vsled tega je vedilo ime za Jugoslovane v Ameriki še vedno zaničevani "Avstrijan".

Ljudje, ki so spisali tu priobčeno resolucijo, bi lahko tej pridejale še eno, s katero bi obsojali svoje dosedanje "narodne" voditelje v tej deželi, v prvi vrsti katoliške duhovščino, kajti ta je krjva, da v Ameriki eksistira narodnost, ki je znana pod imenom "Avstrijci". Na te ljudi bi morali nasloviti njihovo resolucijo, naj pouče svoje ljudi, kake narodnosti so, ne pa tovarnarje, katerim so jugoslovanski naseljenci, njihovi duhovniki in drugi "narodni" vodje sami zatrjevali, da so "Avstrijci". Ti ljudje so tisti, ki so širili v "avstrijsko" narodnostjo in nemiško propagando in ki so s "prijazni" in dragi ugodni "sovražniki". Vsekakor je znano, da je Avstrija nopolja samo za jugoslovanskih naseljence, ki so se imenovali Avstrijci, medtem ko se ni tako narodnostjo odeva noli noli drug narod, ki se je izseljeval iz Avstrije v to deželo. Čehi so tudi prihajali izpod Frane Jožefove vlade, toda so povsod povedali, da so po narodnosti Čehi, dasiravno bi bilo avstrijski vladni zelo ljubilo, ako bi sprejeli tako narodnost kot so jo jugoslovanski naseljenci. Niti Poljaki, ki so tudi pobojni ljudje, niso hoteli biti Avstrijci, dasiravno jih je pod avstrijsko vlado več milijonov. Ako hočejo razni jugoslovanski krugi v Ameriki, da se odpravi "avstrijska" narodnost, tedaj ni toliko važno pošiljanje resolucij odborom za javne informacije in tovarniškim vodstvom, kakor da store vse, da odpravijo to ime iz ameriške kirše javnosti v naselbinah, kjer so Jugoslovani kompaktno naseljeni. Kjer imajo Jugoslovani svoje cerkev, jo poznajo Amerikanci pod imenom "Austrian Church". Opazili smo že v angleških lokalnih listih, ki navadno ob sobotah nanašajo program cerkvenih obredov ob nedeljah, da bodo maše v "avstrijski cerkvi" tega in tega svetnika ob tem in tem času. Zupniki se pa zato menda niso prav nič razburjali, kajti dopustili so tako oglašanje naprej, ali so ga pa morda že sami naznanjali v "avstrijskem" smislu.

Ako se hoče odpraviti avstrijska narodnost v Ameriki, kajti v domovini je ne poznajo, tedaj je treba temeljito odpraviti razmere med jugoslovanskimi izseljenci samimi, ne pa protestirati proti celovodjem in industrijskim vodstvom, ki ne poznajo niti povečno naših razmer. Tu imajo nekateri hrvatski in srbski "narodni vodje" hvaležen posej kakor tudi slovenska duhovščina in nekateri vodilni člani SNZ, katere "čif" se je do nedavnega sam uazical "Avstrijec".

Ameriške vesti.

ZEMLJIŠČNI TRGOVEC MLAC. NEŽ PRI KUPOVANJU BOND. V IN PLAČEVANJU DAVKA.

Denver, Colo. — Denverski odbor za posojilo svobode je prišel nasled, da zemljiščni trgovec Albert G. Wassenich ni kupil zadolžne svobode in ni plačal dohodninskega davka.

To je dalo povod gibanju, da Wassenich vzamejo državljanske papirje za stvar za zaulma Karl C. Shuyler, predsednik odbora za posojilo svobode.

Zanj se zanima sedaj tudi davkar Skinner. Davkar lahko kaznuje vsakega mlacneža, ki ni plačal davka od \$20 do \$2000.

Odbor za posojilo svobode je dognal, da Wassenich lastuje v vrednostnih papirjih do \$150.000.

ZGOREL V KRMILISČU.

Washington, Ind. — 38letni farmar Elmer York je zgorel v krmilni odtelata iskra in zanetila krmno. Je odtelata iskra in zavetila krmno. Preden se je farmar izkobilacel iz krmilnice, je bilo v plamenu, in farmarja je doletela mučna smrt v ognju. Njegov tovariš se je rešil, farmar je pa zgorel do kosti. Njegova žena je pred dvema letoma izvršila samomor.

NERODNA SLEPARIJA.

San Francisco, Cal. — Mrs. Alice Nellis, alias Frazer, katere mož živi z njo, je pisarila Frank B. Hartzelu v Hartzel Springs, Colo., da je vdova in da naj ji plača potne stroške do njegovega doma, da jo poroči. Hartzel je plačal, toda neveste ni bilo. Te dni se je pralo umazano perilo pred zveznim sodnikom M. T. Doolingom, ki je Nellisovo obsodil na tri mesece v okrajno ječo.

PISAČI NA DELU ZA CESTNO. ŽELEZNIŠKE BARONE.

Chicago, Ill. — Najeti pisači so že pričeli pisariti, da naj ljudstvo dne 5. novembra glasuje za mestno cestnoželezniško odredbo, ki prinaša cestnoželezniškim baronom največje koristi.

Nihče ne more trditi, da ti pisači niso predrzni, kadar hočejo omamiti ljudstvo, da glasuje proti svojim interesom. Neki najeti pisač je tako predrzen, da smelo trdi, da voznika ostane pri petih centih, če ljudstvo glasuje za odredbo. Svojo trditve dokazuje upravo po zofistično in prikazava cestnoželezniške barone kot prave nesebične ljudske dobrotnike, ki ne marajo dobička in živujejo svoj čas in denar za ljudski blagostan. Prav malo manjka, da ni pisač zapisal, da cestnoželezniške družbe obratujejo z veliko izgubo in da jo krijejo cestnoželezniški baroni iz svojega žepa, ker se jim smili ljudstvo. Že zdavnej bi napovedali bankrot in prenehali z obratom, ali dobrosrčni baroni nočejo, da ljudstvo hodi peš.

Če hoče ljudstvo pametno, se ne bo oziralo na take čenče, ki imajo namen, da ga zbegajo in mu prikrijejo resnico.

Cestnoželezniška odredba koristi cestnoželezniškim baronom. Pošteni časnikarji so to resnico povedali že večkrat in tudi navedli tako jasno vzroke za svoje trditve, da je nepotrebno jih ponavljati.

Če hoče ljudstvo dobro sebi in hoče varovati svoje interese, bo dne petega novembra glasovalo proti cestnoželezniški družbi.

Kako čuteče sree imajo korporacije javnih potrebščin za ljudske interese, če imajo moč, da svojevoljno nakladajo ljudstvu davek, pa dokazuje plinska družba. Volilci naj se dne petega novembra spomnijo na plinske družbe in glasovali bodo proti cestnoželezniški oredbi.

ZUPAN UBIT NA POVRATKU OD OBISKA SVOJEGA SINA.

Scottsburgh, Ind. — 60letni župan George E. Leggett je bil na mestu ubit, njegova žena je pa dobila težke poškodbe, ko je na križišču Indianapolis, Columbus and Southern Traction Car kompanije udaril v avtomobil voz cestne železnice.

Leggett se je vračal domov s svojo ženo v zaprtem avtomobilu. Obiskala sta svojega sina, lajnanta J. C. Leggetta, v Jeffersonvillu.

Motornik in druge priče izjavljajo, da bi župan ne bil ubit, če bi mirno ostal na svojem sedežu in ne šli iz avtomobila. Voz je rinil avtomobil pred sabo 75 čevljev daleč in se ni prekucnil. Župan je hotel zapustiti avtomobil in pri tem je prišel med voz in avtomobil, da, da je bil zmečkan do smrti.

OTROCI IZVRŠE ŠTETJE ŽIVILNE NA FARMAH.

Denwer, Colo. — 6.000 otrok, ki pohajajo v ljudske šole na deželi, bo izvršilo štetje živine na farmah. Vsaki šoli bo dodeljen distrikt, v katerem se ima izvršiti štetje.

Sešteli bodo krave, ovce, prašiče in druge živali in koliko akrov sveta je obdelanega na vsaki farmi. Štetje se izvrši v interesu živilske uprave.

Ljudstvo je bilo obveščeno, da se štetje ne vrši radi tega, da nalože nov davek, ampak bo rezultat štetja poslan le živilski upravi, da lahko izdela načrt za razdelitev živil.

MATI VIDE LA SVOJEGA OTROKA POD KOLES AVTOMOBILA.

Rawlins, Wyo. — 3letna Mae Stokley se je tako prestrašila avtomobilovega rogu, ki je zatrobil v svarilo, da je skočila direktno pred tovorni avtomobil, ki jo je povozil do smrti. Mati, ki je stala na hodniku, ko se je dogodila nesreča, je izpovedala, da soferja ne zadene najmanjša krivda.

STAVKA CESTNOŽELEZNIŠKIH USLUŽBENCEV.

Buffalo, N. Y. — Tukaj je zastavkalo 2.500 cestnoželezniških uslužbencev, ker je kompanija odklonila njih zahteve.

Cestnoželezniški uslužbenec zahtevajo povišanje mezde, družba pa pravi, da jim mezde ne more povišati, če ne poviša voznine.

POROTNIKI SE NISO ZEDINILI NA PRAVOREK.

Los Angeles, Cal. — Pred tunkajšnim zveznim porotnim sodiščem je stalo 28 dijakov "Mednarodne zveze za biblijske študije". Obtoženi so bili, da sodelili letak "Rigidom News", ki je hujskal proti vladi. Porotniki se niso mogli zediniti na pravorek in sodnik jih je odpustil.

Naročniki! Pozor!

Poštni zakon zahteva, da je vaša naročnina plačana v naprej. Znamenje (Oktober 15-18) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite je pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljena, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, pišite nam dopisnico stari in novi naslov. Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Z novim letom bo naročnina povišana in sicer iz \$3.00 na \$4.00. Sedaj je še čas, da se naročite po stari ceni. Na delo!

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA",

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Zakory: 17. junija 1907
v št. 1115016

OLAVNI STAN: 3657-38 NO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: John Vagrir, box 395, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jolof Kubelj, 9323 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapiskar: John Molek, 4008 W. 81st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
John Ambrosio, box 351, Ocasoburg, Pa.
Paul Burger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. B. Tansher, 674 Ashby Ave., Rockspring, Wyo.

POBORTNI ODBOR:
Anton Hraz, box 140, Ocasoburg, Pa.
Jose Radisek, box 422, Smithton, Pa.
Edoif Pleterski, box 426, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavšič, I. Box 5, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collingswood, N.

UREDNIK PROSVETE:
Jože Zavertnik.

VRHOVNI IZDAVNIK:
F. J. Kera, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE KADEVE IN STVARI, ki so tišje gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 3657-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov JOŽE AMBROSIO, box 351, Ocasoburg, Pa.
Pritožbe preprijetive vsebine, ki sta jih rešili prvi in drugi instanci, se pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, box 140, Ocasoburg, Pa.
VSI DOPIH, razprave, članki, namizni listi, oz. "Prosveta" se pošiljajo na naslov:
URI DNIŠTVO "PROSVETA", 3657-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, oglaš, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 3657-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uradništvom in upravljivom "Prosveta" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ki je na naslovu, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Hrbtobol.

Ako imate bolečine v hrbtu, ali križu čutite, da vas vse boli. Bolečine postajajo neprenosne; ledice (obisti) vas bolijo in voda od vas gre gosta ter žubita pri tem bolečina. V takem slučaju rabite kako dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne iščite drugih pripomočkov, ampak poskusite samo enkrat!

Severa's
Kidney & Liver Remedy.

(Severa's Zdravila za obisti in jetra). To je izborno zdravilo za mehur, kadar imate bolečine pri spuščanju vode; tako tudi pri otrocih, ki morajo postelje. To zdravilo odpravlja zlatenico in vso zoporno sapo, zmanjšuje oteklino nog in lajša hrbtobol. Poskusite ga. Prodaja se v lekarnah. Cena 75c in \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je avstrijski zdravnik, ki ima 30 letnih izkušenj v zdravstvu. Vse bolniki, ki prihajajo na redno odloko zdravim po čimprej močnem. Kakor hitro opazijo, da vam postane mehur, detritus, oz. bolečina, takoj pri diti in jas vam bom svetel poradi.

Zdravje prvi, ki vodi in zdravi odloko v kratkem času. Zdravilo ali zdravilo hile odpravim v 30 urah in star brez operacije.

Bolniki mehurja, ki ne morejo izločiti v urinu in križi iz vseh delov, ki spuščanju vode, odpravim s zdravilom.

Nevarnost, trganje, bolečina, oteklina, erbelica, škrofo in druge bolečine, ki nastanejo vsled nočnega hrvi, odpravim v kratkem času in ni potrebe nobenega.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ujutraj do 5. ure zvečer, v torek, sredo, četrtek od 9. ure zvečer, do 5. ure zvečer, ob nedeljah in ob drugih popoldne.

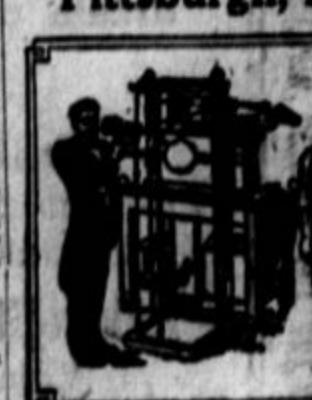
Pa podi na dan. — Prilite zdravilo! Ne poslabšajte imena in človeka! Zdravilo same močte čuti.

Pomožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpolgam raznovrstne suhe rastline, svetja, jagode in korenine, take, ki izvršajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni enik. Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko številno rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kake se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.

MATH KEDDIE,
P. O. Box 772, City Hall Bldg., New York, N. Y.

Prof. Dr. Mullin
ZDRAVNIK — SPECIALIST
ZA SLOVENOS
411-4th Avenue
(NA SPROTI PORTI)
Pittsburgh, Pa.

Stari in izkušeni zdravnik, s 25 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, plide, bolečine, občuti, trganje, sarvenost, krvne bolečine, kakor tudi druge bolezni možkih. Odravi vsake bolezni katere pravaime v svoje zdravbo. Uporablja najbolje evropske, ameriške in ostali delov sveta zdravila. Njaka cena. Naravi brezplačno. Tolem pregled popolnoma jandea. Pri moči se zdravi veliko Nevillo Slovensov. Uradne ure od 9. ujutraj do 5. ure zvečer, ob nedeljah samo od 12. do 2. popoldne.

Odpravite posode za sladkar in ne porabite pri obedu več kot kľofek ali kavino ilico sladkorja.

Krojča

na Ely in okolici se priporočava za krojaško delo nove obleke, zimske suknje, čistenje, krpanje, likanje, barvanje, moške, ženske in otroške obleke. Svo v zvezi z najboljšim Dry Cleaning in Dye House družbo. Naša delavnica je v blizem poštne uradu.

JOE KOMATAR, and
JOHN TERAN Company,
ELY, MINN.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe in ne po smeri ceni.

ANTON ZORNIK,
Pittsburgh, Pa.

Boljševska vladavina v pravi luči.

(Nadaljevanje).

Dokument št. 40. — Protivohunška pisarna v Stavki, št. 268, 25. jan. 1918. — Zelo tajno. Komisiji za pobijanje protirevolucije: 23. t. in. je bila konferenca v Stavki, katere se je udeležil major Boelke iz Petrograda. Pri tej konferenci je bilo sklenjeno na pritisk nemških svetovalcev, da se pošljejo na notranje fronte osebe, ki imajo oblast nastopiti proti posameznim protirevolucionarjem. Bodite tako dobri in hitro imenujte potrebne osebe, prekrbite jih z denarjem, potnimi listi in z drugimi potrebnimi dokumenti. — Peter Mironov.

(Opomba. To pismo pomeni, da so boljševiki na pritisk Nemcev organizirali umore gotovih oseb.)

Dokument št. 41. — Protivohunška pisarna v Stavki, št. 51/572, 19. jan. 1918. — Komisiji za bijanje protirevolucije: Naš vrhovni poveljnik je prejel dve notici od nemškega in avstrijskega vrhovnega poveljnika. V teh notah so informacije za nas, da je general Aleksijev, organizator armade prostovoljcev v okolici Don, v pisni zvezi s častniškim osebjem poljskih legij na naši fronti v svrhu, da pridobi poljske čete za protirevolucijo. Informacije so dobili avstrijski agentje od poljskega boljševika, sodruga Žuka, ki je igral veliko vlogo v Rostovu tekom novembarskih in decembarskih bojev. Z druge strani nam poroča zastopnik nemške vlade, grof Lerchenfeldt, o rapidno naraščajočem gibanju buržoaznih veleposrednikov na Poljskem, ki imajo imperialistični načrt obojestrane obrambe svojih meja na škodo Litve, Bele Rusije in Galicije. Demokratična stranka v Varšavi podpira to gibanje in ravno tako prihaja podpora iz Petrograda, iz krogov vojaških organizacij. — Komisar Kalmnovič, načelnik postaje.

(Opomba. Boljševiki ne bi storili nič napačnega, če bi se zavarovali proti antirevolucionarnemu gibanju buržoaznih in imperialističnih elementov med Poljaki, ali zakaj so prejeli vse informacije o tem gibanju od cesarskih nemških špionov in zakaj je moral nemški grof Lerchenfeldt da-

skim četam, ki so se podvrgele protirevolucionarni in imperialistični propagandi, je treba nastopiti s silo, magari če se jih postrelja v nadi; general Dvor-Menitski mora biti aretiran in ostali poveljniki morajo biti pod opazovanjem; v poljske legije je treba poslati agitatorje, ki se imajo posvetovati s poljskimi revolucionarnimi organizacijami, ki so znane komisiji; čim se pokaže, da je kateri poljski častnik pristal protirevolucionarnega gibanja, mora biti aretiran in pripeljan v Stavko in protivohunski urad naj odloča o njegovih kazni; agentje generala Aleksijeva štabnega stolnika Šuravskega in stolnika Ruskega se imajo aretirati; komisiji za pobijanje protirevolucije je treba naložiti, da naj skupno z nemškimi inteligentnim biro v Petrogradu opazuje sledeče organizacije in osebe: Glavni poljski odbor, društvo "Prijatelj poljskega vojaka", Medstrankarska unija, unija poljskih invalidov, člani Poljskega Kola in bivše državne duine, predsednik Lednitsky in člani bivšega odbora za likvidacijo zavez poljskega kraljestva, Boleslav Jalesky, Vladislav Girabsky, Stanislav Šuritsky, poljska rimskokatoliška duhovščina, poljska blagajna, o kateri so izvedeli nemški agentje, da je na razpolago vladnim zavezniškim državam v svrhu za financiranje protirevolucije, in katera je v zvezi s Prvo Narodno Banko v New Yorku. — Mnogi litvinski revolucionarji so poročali, da je v cerkvenem dobrodelnem skladu, ki je na razpolago poljski duhovščini, mnogo kapitala privatnih oseb, ki so ga skrhle, da se izognejo rekviziciji v korist države. — Ako se dokaže kakšna zveza med temi zavodi in protirevolucionarnim gibanjem, tedaj bodo dotični zavodi likvidirani in osebe bodo aretirane in poslone v Stavko, da jih sodi protivohunška postaja. — Komisar Kalmnovič, načelnik postaje.

(Opomba. Boljševiki ne bi storili nič napačnega, če bi se zavarovali proti antirevolucionarnemu gibanju buržoaznih in imperialističnih elementov med Poljaki, ali zakaj so prejeli vse informacije o tem gibanju od cesarskih nemških špionov in zakaj je moral nemški grof Lerchenfeldt da-

jati boljševikom načrte, kako je treba ugonobiti dotične elemente? Ali so kajzerjevi Nemci morda pomagali pobijati protirevolucijo med Poljaki v interesu ruske revolucije in ruskega proletariata? Kaj še?)

Dokument št. 42. — Protivohunška pisarna v Stavki, 28. januarja 1918. Komisiji za pobijanje protirevolucije: Na zahtevo vrhovnega poveljnika odgovarjam na vaše vprašanje, da smo prejeli denar, ki ste ga poslali po majorju Bayermeisterju. Med četami, ki so na fronti proti antirevolucionarjem, je organiziranih več bataljonov za boje s Poljaki in Rumuni. Vojakom teh bataljonov bomo plačali 12 rubljev na dan in povisali jim bomo živežni odmer. Izmed najetih mož smo organizirali dve četi. Prva sestoji iz dobrih strelcev, ki imajo postreliti častnike v nasprotnih legijah, druga je pa organizirana iz Litvinev in Letov, ki imajo nalogo pokrasti rezerve živih v Vitebsku, Minsku in Mogilevu, kjer so nastanjene poljske čete. Mnogi kmetje so nam tudi obljubili, da bodo napadli Poljake in jih pomagali uničiti. — G. Mošolov, komisar.

(Opomba. Iz tega pisma je zopet razvidno, da je nemški major Bayermeister zakladal boljševike z nemškim denarjem za pobijanje poljskih čet.)

Dokument št. 43. — Gr. General Stab, Central Abtheilung, Section M—R, No. 411, 26. feb. 1918. — Zelo tajno. Svetu ljudskih komisarjev: Po navodilu visokega poveljništva nemške armade vas opozarjam, da morate takoj umakniti rusko rdečo gardo iz Finske in jo razorožiti. Nemškemu štabu je znano, da temu nasprotuje Jaryo Haapalainen, poveljnik finske rdeče garde, kateri ima veliki vpliv na ruske tovarše. Nalagam vam, da z ozirom na ta boj s Haapalainenom pošljete na Finsko Walterja Nevalainena, ki ima finski potni list št. 3681. — O. Rauser, načelnik; U. Wolff, adjutant.

(Opomba. Pismo ima na četrto pripišane besede: "Pošlji komisarju zunanjih zadev in izvrši G." Črki N. G. značita Nikolaj Gorbanov, ki je bil eden Leninovih tajnikov. Ruska rdeča garda je bila kmalu nato odpoklicana iz

finske in boljševiki so na ukaz nemškega generalnega štaba prepusili svoje finske soddruge njihovim usodi. Nevalainen je nedvomno finski boljševik, ki je bil v službi nemške vlade. Nemci so odprto podpirali finsko belo gardo, a istočasno so intrigirali proti prvi v notranjih krogih rdeče garde. Tipična kajzerska igra!)

Dokument št. 44. — G. G. S. Nachrichten Bureau, Section R, No. 285. — Komisarju zunanjih zadev: Dobili smo informacije, da vaši tajni agentje sledijo majorju Erichu, ki je dobil nalogo oditi v Kijev. Nalagam vam, da mora omenjeno zasledovanje našega častnika takoj prenehati. — Agasver, načelnik; Bukholm, adjutant.

(Opomba. To kratko pismo dokazuje, da si Nemci niso dovolili nobene šale, kadar so hoteli boljševiki na svoje pest gledati na prste nemških špionov v Ukrajini.)

Dokument št. 45. — G. G. S. Nachrichten Bureau, Section R, 3. feb. 1918. — Komisarju zunanjih zadev: Po navodilu zastopnika našega generalnega štaba vam nalagam, da takoj odpovorate z ukrajinske fronte agitatorje Brjanskemu, Wulfa, Drabkina in Pittskerja. Nemški generalni štab sinatra, da je delovanje teh agitatorjev nevarno. — Agasver, načelnik; Henrich, adjutant.

(Opomba. Drugi dokaz, koliko svobode so imeli boljševiki, če so hoteli poslati v Ukrajino agitatorje, ki se niso dali podkupiti od Nemcev.)

Dokument št. 46. — G. G. S. Nachrichten Bureau, Section R, No. 288, 4. feb. 1918. — Komisarju zunanjih zadev: Po navodilih zastopnika našega generalnega štaba vam nalagam, da takoj odpokličete iz Estonske, Litve in Kuronske vse agitatorje centralnega izvrševalnega odbora sovjeta delavsko-vojaških zastopnikov. — Agasver, načelnik; Bukholm, adjutant.

(Opomba. Pismo ima beležko Markina; enega Trockijevih tajnikov, da se naj odda Volodarski, ki je imel pod svojim vodstvom boljševiško propagando v omenjenih deželah. Nadaljni dokaz, kako je nemški štab dajal bratke ukaze boljševiški vladi.) (Dalje prihodnjič.)

Rems je — kup razvalin. Rems, Francija, 10. okt. — Starodavno mesto Rems s svojo zgodovinsko, umetniško katedralo nudi danes dramatične prizore. Mesto je polno vojaštva. Pelota in artilerija prihaja in odhaja proti severu za bežečimi Nemci. Prihajajo tudi prebivalci tega mesta, ki so morali bežati praznih rok zadnje spoplad, ko so ponovno priče deževali nemške granate in šrapneli. Zdaj so se vrnili posamezno in v grupah — starci in starke, ženske z otroci — in iščejo svojih prejšnjih stanovanj, katerih ni več.

Rems je danes velika gomila kamnjenja, opeke in lesa. Nemci niso mogli vzeti tega mesta, ampak s topovi so ga lahko razrušili. Hiše na celih ulicah so na eni strani odprte, to je stene so porušene in pred očmi gledalca se reži raznotano pohištvo in slike na stenah kakor bi gledal na kulise na gledališkem odru. Večja poslopja s krasnimi fasadami in kipi so v razvalinah, ki so pokrite z belim prašom razbitega kamna, iz katerega so bile sezidane zgradbe pred stoletji. Glasovita cerkev še stoji pokonci kakor strahilo — kakor duh v cepah. V stropu ima veliko luknjo in vsi umetniški in nena-

domestljiv kipi so na tleh v koscih; stene so razdrapane in okrhane in vse umetniško zložene šipe iz plavega stekla v oknih so zdrobljene.

Z eno besedo: Rems audi tako žalostno sliko, da bi se človek zjokal in jokal brez konca nad njegovo usodo. San Francisco in Baltimore po znanem potresu in požaru sta bila lahko poškodovana v primeri z Remsom.

Uničenje Remsa je eno najpompnejših satanskih činov nemške kulture!

ŽENE USLUŽBENE NA ŽELEZNICI.

Toledo, O. — Toledo & Ohio Central železnica je pričela v železniških skladiščih nastavljanje ženske pri pisarniškem poslu. Nastavljenec bodo s \$77 začetne mesečne plače.

Pravi kalifornijski MED
iz oranžne cvetke
6 funtov s posodo \$2
60 funtov s posodo \$19
Garantirana kakovost
Importirana v prodajo
ANTON VESELY,
1256 S. Kedvale Ave.,
Chicago, Ill.
Pišite mi in jaz vam pripeljam med na dom.

125 rudarjev in 25 delavcev pri kosovih pečeh potrebujemo za delo pri New River Company, kateri obratuje 15 rudnikov v New River okraju, kjer se kopije ne kadeži se premog z imenom New River Coal, kateri je poznan kot važna potrebščina za zmago v ti vojni. Premog je 4 do 6 čevljev visok. Mehak premog. Življenjsko stanje v tem kraju je dobro. Šole in cerkve. Mi imamo C. O. in Virginia Ry. vozove na razpolago, dela se vsak dan. Premogarji ki so brez dela se želi, da pridejo sem in tako pomagajo sebi in vladi. Pišite ali se pa osebno oglasite takoj.

THE NEW RIVER COMPANY, McDONALD, W. VA.
ali pa pri katerem si bodi U. S. Employment Uradu.

Telefon urada Court 3459. Telefon na domu Neville 1870 R.
FRANCIS A. BOGADEK,
slovensko-hrvaški advokat,
VRHOVNI ODVETNIK NAR. HRV. ZAJEDNICE,
soba 103 Bakewell Building,
vokal Diamond in Grant Sta.,
(nasproti Court Housa) PITTSBURGH, PA.

NAPREJ

Ne da bi mislili na pokanje šrapnelov in strupene pline v katere se podajo z vsako mišico napeto in zbranimi mislimi na eno samo misel.

Bojujmo se in zmagajmo

S takim navdušenjem gredo naši fantje v bitko. Kedar zakliče piščalka vrisčeče k naskoku, skočijo iz strelskih jarkov—njih srce se zavedajoče težke naloge pred njimi. Ni sile na svetu, ki bi jih pridržala nazaj.

NAPREJ

Enak oster bojni klic doni za nas. Odgovoriti moramo z enakim navdušenjem—živim navdušenjem naših fantov—na ameriški način.

Prisvojiti si moramo njih način bojevanja.

Vojno blaznim Hunom moramo pokazati združeno ameriško ljudstvo, ki se giblje ramo ob rami neugnano naprej do zmage.

Naša naloga je preskrbeti denar, ladje, topove, granate, ki jih moramo imeti, da zmagamo. To je velika naloga. Izvršiti jo moramo kot vrše naši bojovníki svojo—z neupognenim duhom zmage.

Delati moramo in hraniti in posojevati z eno mislijo: Bojujmo se in zmagajmo. V boj—z vsem vašim srcem. Kupujte zadolžnice svobode—kolikar največ mogoče.

ČETRTO POSOJILO SVOBODE.

FOURTH LIBERTY LOAN